
NOTAT

26.11.2010

NHO Service

Vedrørende oppfølging av endringer av
LOV OM VAKTVIRKSOMHET av juni 2009,
spesielt rettet mot utdanning av vektere

Til forskriftsarbeid i forbindelse med endret lov om vaktvirksomhet (vaktvirksomhetsloven) legger NHO Service frem forslag til plan for utdanning i vaktjeneste, jf. loven § 9 (Krav til utdanning).

Innspillene omhandler:

- Forslag til faginnhold og mål for de enkelte fag for grunnutdanningen
- Forslag til faginnhold og mål for de enkelte fag for påbyggingskurs
- Bakgrunn og momenter til organiseringen av ordningen
- Momenter i forbindelse med krav til utdanningssted, fagansvarlig og instruktører

1. Utdanningsplan

1.1 Bakgrunn

Den nye bestemmelsen i § 9 om krav til utdanning lyder:

Den som skal utføre ansvarlig vaktjeneste, må ha gjennomført godkjent utdanning for vektere. Slik utdanning skal bestå av

- a) en teoretisk del gjennomført før ansettelse,*
- b) praksisopplæring i vaktjeneste, herunder objektopplæring,*
- c) oppsummerende teorikurs og avsluttende eksamen,*
- d) eventuell tilleggsutdanning for utførelse av spesialtjeneste og*
- e) bestått regodkjenning hvert 4 år.*

Utdanningen bør oppfylle de behov for opplæring som den enkelte tjenesetetype krever, og det bør ikke kreves utdanning som er irrelevant for tjenesten. Utdanning som oppleves unødvendig vil møte pedagogiske utfordringer i opplæringen og medføre unødvendig økte kostnader. Krav til overflødig utdanning vil dessuten innebære dårlig utnyttelse av arbeidsmarkedets og samfunnets ressurser.

Det pekes i den forbindelse på at det er et stort behov for vektere i Norge i dag.

I den forbindelse understrekes at deltidsansatte utgjør en betydelig andel av de ansatte i denne sektoren. Det er derfor viktig av hensyn til disse, men også for muligheten til å dekke samfunnets behov for vaktjenester, at det ved utforming av krav til utdanning sikres at deltidsansatte fortsatt vil finne det attraktivt å ta jobb i denne bransjen.

Proposisjonen (Ot.prp. nr. 49 (2008–2009)) går ikke inn på hvordan deltidsansatte skal ivaretas i ny modell for utdanningen. I svarbrev av 8.12.09 fra Justisministeren til Vaktvesenet om temaet, fremkommer imidlertid at ” Vi vil i fagplanene og gjennomføringen av utdannelsen i størst mulig grad ta hensyn til at rekrutteringsgrunnet for vektere og ordensvakter i mange tilfeller er unge mennesker som ønsker å jobbe deltid ved siden av studier i en kortere periode:”

1.2 Våre vurderinger

I vaktbransjen jobber mennesker med svært ulik bakgrunn. Dette gjør det vanskelig å generalisere. I den grad det skulle være mulig å kategorisere den typiske arbeidstaker i vaktbransjen, kan dette i mange tilfeller være en praktisk rettet person, med lite eller ingen akademisk bakgrunn. Andre typiske trekk kan også være at mange av arbeidstakerne har behov for kun å arbeide deltid eller for kortere perioder.

Variasjonen av type oppgaver krever rekruttering av begge kjønn i alle aldersgrupper, med ulike serviceegenskaper, erfaring og modenhet, samt personell med ulike personlige egenskaper som passer til den tjeneste som faktisk skal utøves.

Bransjen er opptatt av at de ansatte, vekterne, må tilføres en praktisk kunnskapsbase som de kan benytte i sitt daglige virke. En undervisningsmodell basert på et langt sammenhengende teoretisk kurs, etterfulgt av praksisperiode og eksamen kan virke u hensiktsmessig, og redusere mulighetene for ønsket rekruttering

En moderne og yrkeskvalifiserende utdanning bør bygges opp gjennom variert og matnyttig undervisning, hvor kursdeltagerne gis mulighet til å knytte teori til praksis på en trygg måte. Kombinasjon mellom teoriundervisning oppdelt i kortere bolker, ispedd praksisperioder, e-læring og case-oppgaver kan være en god måte å oppnå progresjon mot dette målet. Gjennom tett oppfølging fra kvalifiserte og godkjente instruktører vil kandidaten gradvis bygge opp en kunnskapsbase og ledes inn i hensiktsmessige handlingsmønstre. Bransjen mener at dette vil gi det beste utgangspunktet for både kunnskaps- og kvalitetsheving.

Lovendringens formål om økt krav til kvalitet og omfang av opplæring, er begrunnet i hensynet til den ansatte selv og publikum. Samtidig er rammene for vaktjeneste og graden av kontakt med publikum svært variabel. Det store flertallet av bransjens ansatte kommer sjelden eller aldri opp i såkalte skarpe situasjoner.

NHO Service har vurdert hvilke tema som bør være med i grunnutdanningen for vektere. Videre foreslås også utdanningsmål for de enkelte tema.

I samsvar med lovens krav til utdanning foreslår NHO Service et utdanningsløp i 5(6) deler som omfatter grunnutdanning, praksis og eksamen før selvstendig tjeneste kan utføres. Deretter relevant lovpålagt opplæring/spesialkurs, påbyggingskurs og resertifisering hvert fjerde år.

Vi har også sett hen til at i tillegg til å øke omfanget av grunnutdanningen er det hensiktsmessig at mer av utdanningen kommer tidligere i utdanningsløpet. Med det som bakgrunn har vi foreslått å øke grunnutdanningen med 100% i forhold til i dag. Deretter, etter gjennomført praksisperiode i "eget" segment, som foreslås økt med 50 % i forhold til dagens krav, gjennomføres oppsummering og eksamen. Etter bestått eksamen kan vekteren utføre selvstendig tjeneste. Dette innebærer en vesentlig økning i utdanningsmengde sammenlignet med dagens ordning. Samtidig kreves det med denne endringen mer utdanning tidligere i utdanningsløpet og det tilføres et nytt krav om eksamen, før vekteren kan starte i selvstendig tjeneste.

Etter disse tre delene av utdanningen må vekteren, innen 12 etter bestått eksamen for heltidsansatte og etter 850 timers tjeneste for deltidsansatte, ha gjennomført relevant lovpålagt opplæring/spesialkurs) og påbyggingskurset på 45 timer teori.

Påbyggingskurset bør gå dypere inn i de fagområder som ble gjennomført i grunnutdanningen og gi rom for å knytte teorien tettere til den gjennomførte praksisperioden.

NHO Service anslår at en vekter som har en stillingsandel på mindre enn 50 % pr måned er å anse som deltidsansatt i relasjon til kravet om å gjennomføre påbyggingskurset innen 850 timer.

1.3 Forslag til utdanningsplan

1.3.1 Oversikt over utdanningsplanen

Det stilles følgende krav til vekterutdannelse:

Grunnutdanning	30 timer	
Praksis i "eget" segment	45 timer	
Oppsummering og eksamen	5 timer	Etter bestått eksamen vil vekteren kunne utføre selvstendig tjeneste
Relevant lovpålagt opplæring Spesialkurs		Timetallet bør differensieres ut fra behovet på de enkelte spesialområder Kan også gjennomføres parallelt med praksisperioden
Påbyggingskurs Inkl. repetisjon og eksamen	45 timer	Heltidsansatte: Gjennomføres innen 12 mnd. Deltidsansatte: Gjennomføres innen 850 timers Tjeneste
Resertifisering hvert 4. år	15 timer	Det kreves bestått eksamen for å bli regodkjent
SUM	140 timer	

1.3.2 Grunnutdanningen

Loven, § 9a): *en teoretisk del gjennomført før ansettelse,*

Vårt forslag: Det gjennomføres en teoretisk grunnutdanning/introduksjonskurs på 30 timer (tidligere 15 timer)

Forslag til innhold i grunnutdanning:

Introduksjon til vekterbransjen	1
Sikkerhet og Vektertjenester	3
Jus (Lover og regler)	5
Holdninger og etikk	2
Kommunikasjon	2
Konflikthåndtering	6
Rapportering	2
Helse Miljø og Sikkerhet	3

Nødprosedyrer, krise og førstehjelp	3
Brannvern	3
	30

(Mål for hvert fagemne, se vedlegg 1)

Dette medfører en timetallsøkning på 100 % i forhold til dagens introduksjonskurs og samsvarer med uttalelsen i proposisjonen, spesialmerknaden til § 9 (side 49) der departementet uttaler:

Godkjent utdanning for vektere skal bestå av et teoretisk grunnkurs som vil være vesentlig lenger enn dagens introduksjonskurs på 15 timer

Instruktør bør tilfredsstillende følgende krav:

- Relevant faglig kunnskap om de emner han/hun skal undervise i
- Må være motivert til oppgaven, og søke skriftlig om stillingen
- Vurdert som egnet av opplæringsansvarlig i bedriften
- Minimum 12 måneders erfaring fra relevant tjeneste
- Gjennomført grunnutdanning for instruktører, 8 timer med fokus på teoretisk undervisning, didaktikk og vurdering
- Gjennomført minimum 1 sit-in på relevante kurs eller fagemner (Dette kravet kan lempes på ved dokumentert god faglig bakgrunn fra de relevante fag)
- Gjennomført minimum 1 kurs eller fagemne under oppsyn av allerede godkjent instruktør, eller av opplæringsansvarlig i bedriften
- Eksterne instruktører / forelesere trenger kun en vurdering og aksept fra opplæringsansvarlig i bedriften
- Plikter å oppdatere seg fortløpende på faglige endringer

1.3.3 Praksis i " eget " segment

Loven, § 9 b): *praksisopplæring i vaktjeneste, herunder objektopplæring,*

Vårt forslag: Det gjennomføres en praksisperiode på 45 timer (tidligere 30 timer)

Dette medfører en timetallsøkning på 50 %. Denne tiden benyttes til å videreutvikle kandidatens kunnskaper om "sitt tjenesteområde" generelt og det enkelte/de enkelte objekt spesielt.

Det vi si at kursdeltagerne må følges opp av godkjent praksisveileder slik at kursdeltagerne gis praktisk erfaring og tilføres nødvendige kunnskaper. Med kunnskaper menes her både teoretiske og praktiske kunnskaper innen det tjenesteområde kandidaten tjenestegjør i.

Med godkjent praksisveileder menes at bedriften utnevner egnede veiledere/vekttere som skal følge kandidaten tett gjennom den praktiske tjenesteutøvelsen, slik at

han/hennes egnethet som vokter kan bli vurdert og praksistjenesten dokumentert. Praksisveileder bør tilfredsstillende følgende krav:

- Ansatt i bedriften
- Ferdig utdannet vokter
- Minimum 12 måneders erfaring fra relevant tjeneste
- Må være motivert til oppgaven, og søke skriftlig om stillingen
- Vurdert som egnet av opplæringsansvarlig i bedriften
- Gjennomført grunnutdanning for praksisveiledere, 5 timer med fokus på praktisk undervisning, didaktikk, oppfølging og vurdering
- Plikter å oppdatere seg fortløpende på faglige endringer

1.3.4 Oppsummerende teorikurs og avsluttende eksamen

Loven, § 9 c): *oppsummerende teorikurs og avsluttende eksamen,*

Vårt forslag: Det gjennomføres en repetisjonsdel av grunnutdanningen og praksisperioden med en avsluttende eksamen med et samlet timetall på 5 timer.

Kursdeltageren må dokumentere både kunnskap om vektertjenesten generelt, og kunnskap og ferdigheter om sitt spesialområde spesielt.

En bestått eksamen på dette punkt gir kandidaten mulighet til å kunne utføre selvstendig tjeneste.

1.3.5 Påbyggingskurs

Vårt forslag: Det gjennomføres et påbyggingskurs på 45 timer.

Påbyggingskurset bør i stor grad bygge på grunnutdanningen, og påbyggingen skjer innenfor de fleste fagområdene fra grunnutdanningen.

En heltidsansatt vokter bør i større grad enn en deltidsansatt kjenne til alle fagområdene, og ha videre kunnskaper om kjerneområdene innenfor vektertjenesten. Dette vil ytterligere kunne bedre kvaliteten på utførelsen av vektertjenestene.

Forslag til innhold i påbyggingskurs:

Sikkerhet og Vektertjenester	8
Jus (Lover og regler)	8
Holdninger og etikk	4
Kommunikasjon	4
Konflikthåndtering	10
Rapportering	3
Helse Miljø og Sikkerhet	1
Nødprosedyrer, krise og førstehjelp	3
Brannvern	1

Informasjon om eget firma / spesialfelt	1
Eksamen	2
	45

(Mål for hvert fagemne, se vedlegg 2)

Vi har lagt stor vekt på kunnskaper innen lovregler, holdninger, kommunikasjon og konflikthåndtering. Så lenge alt går bra er det ikke store utfordringer, men med en gang det oppstår en uønsket hendelse eller konflikt er det viktig at vekteren både har forståelse for situasjonen, kan gripe inn på en slik måte at rettsikkerheten til alle ivaretas, og ikke minst legge til rette for at ingen blir skadet.

Det vil være naturlig å ta med alt en kan tenke seg ved tilsnakk, adgangsnektelse, konfrontasjon, pågripelser og lignende. (eks lovverk, plikter, rettigheter, bruk av tvang og risiko knyttet til inngrep i en situasjon).

Påbyggingen, relevant lovpålagt opplæring og påbyggingskurs på 45 timer, kan kreves gjennomført innen 12 måneder etter bestått eksamen. For deltidsansatte vil imidlertid 850 timers tjeneste være en egnet frist. Dette har sammenheng med at personen som skal gis utdanning, trenger erfaring fra praktisk arbeid av et visst nivå for at tilleggsutdanningen skal ha den ønskede effekt.

NHO Service mener at en vekter som har en stillingsandel på mindre enn 50 % per måned bør anses som deltidsansatt i relasjon til utdanningskravene. Med et krav om 850 timers tjeneste vil en deltidsansatt vekter som arbeider opp mot 50 % per måned ha oppfylt denne tiden etter omkring 12 måneder.

Deltidsvektene har som regel kun tjeneste innefor et "tjenesteområde", og utdannelsen kan derfor begrense seg til det grunnleggende og et tjenesteområde. Heltidsvektene bør ha utvidede kunnskaper gjennom et påbyggingskurs. Dessuten bør vekteren ha kunnskaper om flere tjenesteområder. Dette vil gi arbeidsgiver større fleksibilitet i forhold til oppdragsutførelse. Samtidig kan det gi den enkelte vekter noen valgmuligheter for variasjon av tjenesteområde.

1.3.6 Tilleggsutdanning for utførelse av spesialtjeneste

Loven, § 9 d): *eventuell tilleggsutdanning for utførelse av spesialtjeneste*

Vårt forslag: Det gjennomføres tilleggsutdanning av forskjellig lengde avhengig av krav i den enkelte spesialtjeneste.

Vi vil i denne sammenheng bemerke følgende:

Denne tilleggsutdannelsen kan, i noen tilfeller, også gjennomføres parallelt med praksisperioden.

Bruken av vektere er økende og det samme gjelder de fagområder vekterne benyttes i. Vi forutsetter likevel (jfr. Hensikten i dette skriv for faget i grunnopplæringen) at vektertjenesten er inndelt i tjenesteområder. Det fremkommer i Ot. prp. 49 en opplisting av slike fagområder. I sikkerhetsfaget fremkommer også en opplisting/oppdeling av fagfeltet (kontrolltjenester, patruljerende tjenester, publikumsrettede tjenester og verdihåndtering og spesielle tjenester) Det er derfor viktig at det blir en felles forståelse eller skriftlig fastsettelse av hva som er spesialtjeneste.

På bakgrunn av ovennevnte vil vårt forslag til oppdeling være:

- Ferjetjeneste
- Havnetjeneste
- Ledsagertjeneste
- Lufthavntjeneste
- Ordensvakt / dørvakttjeneste
- Patruljerende tjeneste
- Publikumsrettet tjeneste
- Verditransporttjeneste

Antall timer for hver slik tjeneste vil måtte variere ut fra kompleksitet, og det ville være gunstig at det ble utarbeidet en mal for slik tilleggstjeneste slik at utdannelsen blir lik over hele landet / i alle utdanningsinstitusjoner. Der spesialtjeneste allerede er regulert av kompetent myndighet vil dennes mal måtte legges til grunn.

1.3.7 Regodkjenning

Loven § 9 e): bestått regodkjenning hvert 4 år.

Vårt forslag: Det gjennomføres en regodkjenning på 15 timer (hvert 4. år)

Vi vil i denne sammenheng bemerke følgende:

Regodkjenningen bør være todelt.

Del 1 bør være undervisning / forelesninger om eventuelle fagemner som er ”nye” for vekterne, samt nye elementer i de fagemner som vektteren allerede har gjennomgått i grunnutdanningen. Som tidlige nevnt er samfunnet i en rivende utvikling også innen vekterfaget. Man bør derfor benytte anledningen til å gi vekterne en tilførsel av ny kompetanse i forbindelse med regodkjenningen.

Del 2 vil være en regodkjenning, dvs. en slags eksamen.

Vi antar at regodkjenningen skal være universell, det vi si omfatte alle fagområder. På den annen side kan det stilles spørsmål om hva en slik godkjenning skal innebære. Innhold og virkning av regodkjenningen må derfor utredes nærmere.

1.4 Samlet oversikt over forslaget til kursoppsett:

	Grunn kurs	Praksis periode	Påbyggings kurs	Regod-kjenning	Sum timer
Introduksjon til vektorbransjen	1		0		1
Sikkerhet og Vektertjenester	3		8		11
Jus (Lover og regler)	5		8		13
Holdninger og etikk	2		4		6
Kommunikasjon	2		4		6
Konflikthåndtering	6		10		16
Rapportering	2		3		6
Helse Miljø og Sikkerhet	3		1		2
Nødprosedyrer, krise og førstehjelp	3		3		6
Brannvern	3		1		2
Praksisperiode		45			45
Informasjon om eget firma / spesialfelt			1		1
Repetisjon og eksamen		5	2		7
Regodkjenning				15	15
	30	50	45	15	140

Gjennomføring:

Vi har ikke fremkommet med synspunkter på gjennomføringsmodell for de enkelte kurs.

Vi vil allikevel hevde at spesielt på påbyggingskurset bør man ikke se isolert på timetallet og drive forelesning. I stedet bør man i stor grad kunne benytte case-oppgaver som skal løses på en slik måte at man er innoen mange fagområder.

2. Ansvar for utdanningen

2.1 Bakgrunn

Proposisjonen omhandler i svært liten grad ansvaret for utdannelsen av vektene, slik som hvem som skal godkjenne, regodkjenne eller registrere dette.

Under pkt. 7.2.1 i proposisjonen fremkommer det at "Det offentlige må godkjenne timeplan, kursmateriell/pensum, undervisning og instruktører.". Vi ser for oss at det er POD som er ansvarlig for dette. Imidlertid vil vi peke på at det forslatte "Kvalitetsråd for vaktvirksomhet" kan gi bistand og råd og at bransjen, ut fra erfaringen fra virksomhetene og med Vektterskolen også sitter på betydelig kompetanse.

2.2 Våre vurderinger

Vi er helt klare på at det må stilles krav til både opplæringsenhet, fagansvarlige og instruktører, og at det samtidig må finnes en kontrollmyndighet.

Samtidig er vi helt klar på at det ikke må bygges opp et større hierarki omkring denne utdannelsen slik at det skaper personellmessige problemer for de enkelte aktører.

Vekterbransjen har i dag stor "turnover" i forhold til bemanning. Det er heller ikke stor tilgang på arbeidskraft. Dermed må den ønskede kompetansehevingen ikke organiseres på en slik måte at det ytterligere svekker muligheten for tilgang på kvalifisert arbeidskraft. Det må her også bemerkes at det allerede legges strenge vandelsmessige krav til den enkelte arbeidstager innenfor dette fagfeltet.

Det vil i denne sammenheng være meget ugunstig dersom den pålagte utdanning legges til enkelte, få, sentrale utdanningsinstitusjoner. Det synes rimelig klart at en slik sentralisering av utdannelsen vil svekke mange virksomheters mulighet til å etterleve de lovpålegg som finnes. Det vil rett og slett ikke være økonomisk mulig å sende personell på lange sentrale kurs. De aktuelle virksomheter må alltid vurdere kost - nytte, også i forhold til opplæring. Det sier seg da rimelig klart at med stor turnover og vanskelig tilgang på kvalifisert personell, vil lengre og dyre utdanningskurs ikke bli regningssvarende for virksomhetene.

Vi vurderer det slik at utdanningen må skje lokalt, etter sentrale føringer og godkjenning. Det er ute i de lokale virksomhetene at en kjenner problemene på kroppen, og derfor har et ønske om å få kursene gjennomført, på en god måte, til tid og sted som gagnar virksomhetene.

Det vil også til en hver tid være selskapets ledelse som har ansvaret for utførelse av tjenesten og som må svare for dette bl.a. i media. De seriøse selskapene har derfor egeninteresse av å levere kurs av høy kvalitet. Sett i dette perspektiv kan det være urimelig at en sitter med ansvaret uten å få ta del i opplæringen.

Erfaring viser at sentrale utdanningsinstitusjoner kan skaffe gode egne folk til å begynne med, men etter relativt kort tid vil de miste nærheten til tjenesteutførelsen og dermed bli lenger borte fra kunnskapsbasen på utførende tjeneste. Det synes derfor samfunnsmessig best at kursene ikke gjennomføres som et pliktløp av eksterne instruktører som ikke kjenner de lokale utfordringer, men kun har overordnede prinsipper og økonomisk vinning som basis.

Det synes for oss rimelig klart at den som har ansvaret for en tjeneste også bør ha ansvar for opplæringen. De må gjennomføre en god opplæring for å overleve i et anstrengt marked.

Det å drive kursvirksomhet / kompetanseheving gir i seg selv, bedriften og de enkelte fagansvarlige og instruktører et løft. Samtidig vil det at det finnes et "ris bak speilet" ved kontroll fra sentrale eller lokale enheter, samt at potensiell reaksjon på mislighold er at man mister kursgodkjenningen, gi alle seriøse aktører er sterkt ønske om å gjennomføre kvalitativt gode kurs.

Det er viktig for helheten at den sentrale kontrollmyndighet også utfører en reell kontroll, enten selv eller ved hjelp av lokale "inspektører"/"kontrollører".

Det må også være gode innrapporteringsrutiner for den enkelte kursarrangører.

Et av kravene kan være å benytte samme innrapporteringsrutiner som vaktelskapene benytter i dag.

Den årlige innberetningen fra selskapet som har godkjenning til å drive med kurs / opplæring kunne utvides til også å gjelde undervisningsdelen.

Rapporteringen kunne for eksempel omfatte:

Hvilke kurs som er avholdt, hvem var kursansvarlig, hvem var fagansvarlig, hvem var instruktør / foreleser, og antall og navn på deltagerne med bestått eksamen.

Dersom, det ved kontroll viser seg at kravene til kurs eller fagansvarlig ikke er overholdt må dette utløse en reaksjon. Reaksjoner bør være strenge, for eksempel at kurset ikke blir godkjent, at deltagerne ikke får godkjent kurset som bestått, eller at kurstillatelse inndras for et tidsrom.

2.3 Vårt forslag

Vårt forslag er at Politidirektoratet (POD) er det sentrale godkjenningsorgan.

POD har ansvaret for malen for kurs med innhold og timeplan

POD skal da godkjenne den enkelte kursvirksomhet / opplæringsenhet.

Dette gjøres etter søknad fra virksomheten som fremlegger full dokumentasjon.

Dokumentasjonen bør inneholde informasjon om opplæringsenheten, inklusiv hvem som er fagansvarlig i bedriften, og hvem som skal være instruktører.

For slike stillinger bør det vedlegges en enkel cv.

Videre skal POD årlig underrettes om de kurs som skal avholdes, med tid, sted og kontaktperson. Endringer i de oppsatte kurs, og oppdatert kursplan skal på forespørsel kunne oppgis.

I ettetid skal det innberettes i årsrapport fra den enkelte virksomhet, hvilke kurs som ble avviklet og antall deltagere osv.

Ved mislighold av rutiner eller annet skal kurstillatelsen trekkes tilbake for en tid, avhengig av årsak og økonomisk vinning.

Det foreslåtte "Kvalitetsråd for vaktvirksomhet" kan være en nyttig støttespiller for POD.

GRUNNUTDANNING I VAKTVIRKSOMHET

FORMÅL m/ Hensikt

fagemne	kurs	timer
Introduksjon til vekterbransjen	grunnutdanning	1

Formål

Kursdeltagerne skal etter endt undervisning ha:

- 1) Kjennskap til vekterbransjen / vaktvirksomheters historikk
- 2) Kunnskap om vaktvirksomhets betydning for samfunnet.

Hensikt: Kursdeltagerne skal få en relativt kort gjennomgang av vokterens historie fra starten og fram til dagens utøvelse av funksjonen som vekter. Dette er en grunnleggende del av vokterens rolleforståelse.

fagemne	kurs	timer
Sikkerhet og Vektertjenester	grunnutdanning	3

Formål

Kursdeltagerne skal etter endt undervisning ha:

- 1) Kjennskap til de ulike typer vakttjenester som kommer inn under lov om vaktvirksomhet.
- 2) Basiskunnskap om den enkelte kursdeltagers primære tjenesteområde, og vokterens rolle i forholdet til oppdragsgiver, publikum og offentlig tjenestemann.

Hensikt: Kursdeltagerne bør få en grunnleggende innføring i de forskjellige tjenesteområder/vektertjenester innen vaktvirksomhet.

Her må det utarbeides en konkret liste over de vanligste former for tjeneste som bør omtales. Undervisningen bør gi konkrete grunnkunnskaper om de primærområder kursdeltakerne forventes å jobbe med. Særegne lover/regler, avgrensninger i myndighet, tekniske hjelpemidler og tekniske sikringsanlegg, egensikkerhet, og det forebyggende momentet den enkelte tjeneste skal gi vil her være naturlig å presentere for første gang.

Inngående informasjon om det enkelte objekt / tjenestested skal fremkomme under praksisperioden. Det samme gjelder opparbeidelse av ferdigheter innenfor utførelsen av de enkelte tjenesteområdene.

fagemne	kurs	timer
Jus (Lover og regler)	grunnutdanning	5

Formål

Kursdeltagerne skal etter endt undervisning ha:

- 1) Kjennskap til samfunnets oppbygging av lover og forskrifter
- 2) Kunnskaper om lover og forskrifter som i vesentlig grad berører vaktvirksomhet og den tjeneste og tjenestehandlinger som en vekter berøres av.

Hensikt: Kursdeltagerne bør kjenne til oppbygging og struktur for lover og forskrifter. Videre skal vektere utføre sin tjeneste på en slik måte at rettssikkerheten til dem man kommer i kontakt med blir ivaretatt. Denne rettssikkerheten er nedfelt i lov og forskrift. Det er nødvendig at vekteren har god kjennskap til dette.

Som lovens overskrift viser settes vektere til å vakte/vokte over ”noe”. Det kan i enkelte situasjoner komme til konfrontasjon med enkeltpersoner eller grupper. Det er i slike tilfeller meget viktig for vekteren å kjenne vilkår og begrensninger for maktbruk. I tillegg bør vekteren ha kunnskap om rasisme, diskriminering og grunnleggende menneskerettigheter.

fagemne	kurs	timer
Holdninger /Etikk	grunnutdanning	2

Formål

Kursdeltagerne skal etter endt undervisning ha:

- 1) Kunnskaper om hva som omfattes av begrepet holdninger.
- 2) Kunnskaper om samfunnets, kunde og arbeidsgivers forventninger til holdninger og etisk standard for vektere.

Hensikt: Kursdeltagerne bør ha gode holdninger i forhold til rett og galt, og et godt bransjemessig etisk ståsted for sin tjenesteutførelse. Videre må de få forståelse for hva som ligger i begrepene etikk og holdninger, og hva som forventes av dem som vektere. Også i dette faget vil ivaretagelsen av rettssikkerheten for de som kommer i kontakt med vekteren være et viktig moment.

fagemne	kurs	timer
Kommunikasjon	grunnutdanning	2

Formål

Kursdeltagerne skal etter endt undervisning ha:

- 1) Kjennskap til og forståelse av ulike kommunikasjonstyper

- 2) Kunnskaper om hvordan god kommunikasjon kan bidra i det forebyggende arbeidet, og hindre eskalering av uheldige situasjoner.

Hensikt: Kursdeltagerne bør kjenne til ulike kommunikasjonstyper inkludert tekniske kommunikasjonsmidler. Videre må kursdeltagerne kunne forstå og benytte grunnleggende prinsipper for god kommunikasjon, samt ha innsikt i hvordan egen kommunikasjon kan bidra til at hendelsesforløp kan endres i positiv eller negativ retning.

fagemne	kurs	timer
Konflikthåndtering	grunnutdanning	6

Formål

Kursdeltagerne skal etter endt undervisning ha:

- 1) Kjennskap til grunnleggende psykiske faktorer som påvirker egen og andres adferd under konflikter.
- 2) Kunnskaper om hvordan egen holdning, adferd, kommunikasjon bidrar positivt eller negativt ved en konflikt
- 3) Grunnleggende ferdigheter i bruk av maktmiddel.

Hensikt: Kursdeltagerne bør både ha kjennskap til reaksjonsmønster ved konflikter, samt ha kunnskaper og ferdigheter til å takle dem på en slik måte at de ikke eskalerer, at det ikke oppstår personskade, og man ivaretar rettssikkerheten til alle parter i konflikten.

fagemne	kurs	timer
Rapportering	grunnutdanning	2

Formål

Kursdeltagerne skal etter endt undervisning ha:

- 1) Grunnleggende forståelse og ferdigheter innen rapportskrivning
- 2) Kunnskaper om ønsket innhold i en rapport slik at arbeidsgiver, kunde, påtalemyndighet og andre kan benytte rapporten i det videre arbeid i forhold til det som rapporten omhandler.

Hensikt: Kursdeltagerne trenger grunnleggende forståelse og ferdigheter innen rapportskrivning. Det gjelder betydningen av det de skriver, objektivitet, terminologi osv. Gode rapporter kan bidra til å ivareta rettsvernet til involverte parter. Et godt grunnlag for rapportskrivning vil også bidra til å bevisstgjøre vekteren med hensyn til grunnlag for egne handlingsmønstre.

fagemne	kurs	timer
Helse, miljø og sikkerhet	grunnutdanning	3

--	--	--

Formål

Kursdeltagerne skal etter endt undervisning ha:

- 1) Kjennskap til lovverket omkring HMS
- 2) Kunnskaper om bruken av bedriftenes HMS – system

Hensikt: Kravet til kunnskaper omkring HMS systemene er nedfelt i lov og forskrift og må derfor følges opp med pålagt undervisning for at arbeidstakerne skal kjenne HMS - systemet i bedriftene.

fagemne	kurs	timer
Nødprosedyrer, krise og førstehjelp	grunnutdanning	3

Formål

Kursdeltagerne skal etter endt undervisning ha:

- 1) Kunnskap om emosjonell førstehjelp
- 2) Kunnskap om redningstjeneste og skadestedsledning, samt varsling av offentlige nødetater.
- 3) Kunnskap og ferdigheter om generell førstehjelp og skadereduserende tiltak
- 4) Ferdigheter i hjerte- og lungeredning

Hensikt: Vektene er synlige, tilstede og ofte først på et skadested. De bør ha tilstrekkelige kunnskaper til å kunne ta ansvar og utføre livreddende og skadereduserende tjeneste ved behov. Vektene må ofte på vegne av sin oppdragsgiver ta ansvar for pårørende, gjester og besøkende ved en uønsket hendelse. Vektene selv, kolleger og andre ansatte som har vært sterkt deltagende i forbindelse med hendelsen blir også påvirket og derfor kan kunnskap om emosjonell førstehjelp være nyttig

Totalt må dette ansees som et minimum, da praksisperioden bør inneholde videre kompetansebygging for spesielle hendelser innenfor eget tjenestefelt. (eks. har mange handelssenter og andre arbeidsplasser egne hjertestartere som det forventes at vektene skal betjene).

fagemne	kurs	timer
Brannvern	grunnutdanning	3

Formål:

Kursdeltagerne skal etter endt undervisning ha:

- 1) Kjennskap til farepotensiale ved oppstått brann
- 2) Kunnskap om generelt brannvern
- 3) Ferdigheter i å benytte elementære brannslukningsmidler

Hensikt: En vokter skal opptre forebyggende og kunne gripe inn dersom det oppstår en nødsituasjon. Vekteren bør derfor ha et minimum av generelle brannvernkunnskaper.

Det forutsettes at ved tjeneste ved spesielle objekt / tjenestested må det tilføres mer kompetanse på dette fagfeltet under praksisperioden.

PÅBYGNINGSKURS I VAKTVIRKSOMHET

FORMÅL m/ Hensikt

fagemne	kurs	timer
Introduksjon til vekterbransjen	grunnutdanning	1
	påbyggingskurs	0

Formål grunnutdanning

Kursdeltagerne skal etter endt undervisning ha:

- 1) Kjennskap til vekterbransjen / vaktvirksomhetens historikk
- 2) Kunnskap om vaktvirksomhets betydning for det øvrige samfunn.

fagemne	kurs	timer
Sikkerhet og Vektertjenester	grunnutdanning	3
	påbyggingskurs	8

Formål grunnutdanning

Kursdeltagerne skal etter endt undervisning ha:

- 1) Kjennskap til de ulike typer vaktjenester som kommer inn under lov om vaktvirksomhet.
- 2) Basiskunnskap om den enkelte kursdeltagers primære tjenesteområde, og vekterens rolle i forholdet til oppdragsgiver, publikum og offentlig tjenestemann.

Formål påbyggingskurs

Vekteren skal etter endt undervisning ha:

- 1) Kjennskap til grunnlag for sikkerhets- og beredskapsplanlegging
- 2) Kjennskap til oppbyggingen av samfunnssikkerheten i Norge.
- 3) God kunnskap om alle vaktjenester som kommer inn under lov om vaktvirksomhet.
- 4) Kunnskap om samhandlingen med offentlig instanser. (Politi, brannvesen, ambulanspersonell, industrivern, Forsvaret etc.)

Hensikt: Vekttere som gjennomfører videreutdanning må kunne foreta en noe mer omfattende risikovurdering, og benyttes innenfor forskjellige tjenesteområder. De kan relativt raskt settes til oppgaver hvor de er alene i forbindelse med tjenesteutførelsen, og vil også kunne ta del lederoppgaver. Det er derfor viktig at vekteren har et godt grunnlag og kjenner sitt fagfelt så godt som mulig.

Behovet for vektertjenester fremkommer ofte etter en risiko og sårbarhetsanalyse (stor eller liten). Vekteren bør ha et faglig grunnlag for å vurdere risiko, og en forståelse for

både bakgrunn og de resultater som fremkommer av en risikovurdering. Dette vil kunne danne et bedre grunnlag for å forstå betydningen av beredskapsplaner og sikkerhetsplaner som vekteren må forholde seg til.

Vektene kommer av og til i kontakt med offentlige aktører som for eksempel Politiet, brannvesen, ambulanspersonell, industrivern og Forsvaret. Det vil være nyttig å ha kunnskap om grensesnitt og effektiv samhandling med disse.

fagemne	kurs	time
Jus (Lover og regler)	grunnutdanning	5
	påbyggingskurs	8

Formål grunnutdanning

Kursdeltagerne skal etter endt undervisning ha:

- 1) Kjennskap til samfunnets oppbygging av lover og forskrifter
- 2) Kunnskaper om lover og forskrifter som i vesentlig grad berører vaktvirksomhet og den tjeneste og tjenestehandlinger som en vokter berøres av.

Formål påbyggingskurs

Vekteren skal etter endt undervisning ha:

- 1) God Kunnskap om lover og forskrifter som i vesentlig grad berører vaktvirksomhet og den tjeneste og tjenestehandlinger som en vokter berøres av.

Hensikt: Vektene må ha god kunnskap om lover og regler omkring vektertjenesten. Kunnskap om loven, og forståelsen av den, er grunnleggende for at vektene skal kunne handle og utføre den jobben de er satt til, samtidig som rettssikkerheten ivaretas på en god måte.

fagemne	kurs	time
Holdninger /Etikk	grunnutdanning	2
	påbyggingskurs	4

Formål grunnutdanning

Kursdeltagerne skal etter endt undervisning ha:

- 1) Kunnskaper om hva som omfattes av begrepet holdninger.
- 2) Kunnskaper om samfunnets, kunde og arbeidsgivers forventninger til holdninger og etisk standard for vektene.

Formål påbyggingskurs

Vektene skal etter endt undervisning ha:

- 1) God kunnskap om forventede holdninger hos vektene, og godt grunnlag for gode etiske vurderinger i sin tjenestutførelse

Hensikt: Vektene som gjennomfører videreutdanning vil både få repetert og gått dypere inn i viktigheten av gode bransjemessige holdninger og etikk. Det vil være med på å gi den rette

forståelsen av en god tjenesteutøvelse, og er et viktig grunnlag for at vekterne i sitt videre arbeid kan ivareta rettssikkerheten på en god måte.

fagemne	kurs	timer
Kommunikasjon	grunnutdanning	2
	påbyggingskurs	4

Formål grunnutdanning

Kursdeltagerne skal etter endt undervisning ha:

- 1) Kjennskap til og forståelse av ulike kommunikasjonstyper
- 2) Kunnskaper om hvordan god kommunikasjon kan bidra i det forebyggende arbeidet, og hindre eskalering av uheldige situasjoner.

Formål påbyggingskurs

Vekteren skal etter endt undervisning ha:

- 1) Ferdigheter i hvordan god kommunikasjon kan bidra i det forebyggende arbeidet, og eventuelt hindre eskalering av uheldige situasjoner.

Hensikt: Vektene som gjennomfører videreutdanning, bør allerede gjennom sin tjeneste ha oppnådd økt forståelse for god kommunikasjon som forebyggende i forhold til uheldige situasjoner. Her vil dette drøftes, videreutvikles og repeteres slik at en er sikker på at alle forstår viktigheten av dette.

fagemne	kurs	timer
Konflikthåndtering	grunnutdanning	6
	påbyggingskurs	10

Formål grunnutdanning

Kursdeltagerne skal etter endt undervisning ha:

- 1) Kjennskap til grunnleggende psykiske faktorer som påvirker egen og andres adferd under konflikter.
- 2) Kunnskaper om hvordan egen holdning, adferd, kommunikasjon bidrar positivt eller negativt ved en konflikt
- 3) Grunnleggende ferdigheter i bruk av maktmiddel.

Formål påbygningskurs

Vekteren skal etter endt undervisning ha:

- 1) Gode kunnskaper om hvordan egen holdning, adferd, kommunikasjon bidrar positivt eller negativt ved en konflikt
- 2) Ferdigheter i konfliktdempende atferd.

Hensikt: Vektene som gjennomfører videreutdanning bør allerede gjennom sin tjeneste ha oppnådd økt forståelse for positiv konflikthåndtering. Dette er et viktig grunnlag for

vektene som kan møte publikum i mange forskjellige situasjoner. Her vil dette drøftes, videreutvikles og repeteres for å sikre at alle forstår viktigheten av dette.

fagemne	kurs	timer
Rapportering	grunnutdanning	2
	påbyggingskurs	3

Formål grunnutdanning

Kursdeltagerne skal etter endt undervisning ha:

- 1) Grunnleggende forståelse og ferdigheter innen rapportskrivning.
- 2) Kunnskaper om ønsket innhold i en rapport slik at arbeidsgiver, kunde, påtalemyndighet og andre kan benytte rapporten i det videre arbeid i forhold til det som rapporten omhandler.

Formål påbyggingskurs

Vektene skal etter endt undervisning ha:

- 1) Gode ferdigheter i rapportskrivning

Hensikt: Vektene som gjennomfører videreutdanning bør ha gode ferdigheter i rapportskrivning. Rapporten er ofte et direkte kvalitetsmål på den leverte tjenesten og må kunne benyttes i ettertid.

fagemne	kurs	timer
Helse miljø og sikkerhet	grunnutdanning	3
	påbyggingskurs	1

Formål

Kursdeltagerne skal etter endt undervisning ha:

- 1) Kjennskap til lovverket omkring HMS
- 2) Kunnskaper om bruken av bedriftens HMS - system

Formål påbyggingskurs

Vektene skal etter endt undervisning ha:

- 1) Kunnskaper om bedriftens og oppdragsgivers HMS - system

Hensikt: Vektene som gjennomfører videreutdanning bør ha oppfølging innen fagemnet, og få repetisjon på hovedelementer.

fagemne	kurs	timer
Nødprosedyrer, krise og førstehjelp	grunnutdanning	3
	påbyggingskurs	3

Formål grunnutdanning

Kursdeltagerne skal etter endt undervisning ha:

- 1) Kunnskap om emosjonell førstehjelp
- 2) Kunnskap om redningstjeneste og skadestedsledelse, samt varsling av offentlige nødetater.
- 3) Kunnskap og ferdigheter er om generell førstehjelp og skadereduserende tiltak
- 4) Ferdigheter i hjerte- og lungeredning

Formål påbyggingskurs

Vekteren skal etter endt undervisning ha:

- 1) Kunnskap og ferdigheter er om generell førstehjelp og skadereduserende tiltak
- 2) Ferdigheter i hjerte/lungeredning

Hensikt: Vektene som gjennomfører videreutdanning skal ha ferdigheter innen fagområdet, og gode ferdigheter får en ved gjentakelser og øving.

fagemne	kurs	timer
Brannvern	grunnutdanning	3
	påbyggingskurs	1

Formål grunnutdanning

Kursdeltagerne skal etter endt undervisning ha:

- 1) Kjennskap til farepotensiale ved oppstått brann
- 2) Kunnskap om generelt brannvern
- 3) Ferdigheter i å benytte elementære brannslukingsmidler

Formål påbyggingskurs

Kursdeltagerne skal etter endt undervisning ha:

- 1) Ferdigheter i å benytte elementære brannslukingsmidler

Hensikt: Vektene som gjennomfører videreutdanning skal ha gode kunnskaper om emnet og ser dette som oppfølging innen emnet, samt at repetisjon og øvelse gir gode ferdigheter.

fagemne	kurs	timer
Informasjon om eget firma / spesialfelt	grunnutdanning	0
	påbyggingskurs	1

Formål påbyggingskurs

Kursdeltagerne skal etter endt undervisning ha:

- 2) Videre kunnskaper om eget firma og eventuelle særegenheter for de tjenester som arbeidsgiveren leverer.

Hensikt: Vektene som gjennomfører videreutdanning skal ha gode kunnskaper om eget firma. Dette for å kunne presentere det videre og være en god representant for bransjen.